

# Enstrüman Ö?renmedeki Yakla??mlar Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Enstrüman Ö?renmedeki Yakla??mlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20989>

## Öz

Enstrüman Öğrenmedeki Yaklaşımlar Ölçeği (EÖYÖ), bireylerin bir müzik enstrümanı öğrenme sürecinde benimsedikleri bilişsel ve motivasyonel yaklaşımları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir **psikometrik** araçtır. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin öğrenme materyallerini nasıl içlediklerini, ne tür hedefler belirlediklerini ve enstrüman pratiğine ne ölçüde derinlemesine veya yüzeysel yaklaşımların ortaya koymayı amaçlamaktadır. Geliştirme süreci, Öğrenme Yaklaşımları (Approaches to Learning) kuramsal çerçevesine dayanmaktadır.

Ölçek, Mehtap Aydın Uygun tarafından tasarlanmış olup, ilk olarak 2018 yılında 4. Uluslararası Çağda Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde bir bildiri sunumu aracılığıyla bilim dünyasına tanıtılmıştır. EÖYÖ, Müzik Eğitimi alanında öğrencilerin öğrenme stillerini nicel olarak değerlendirmeye olanak tanıyarak, eğitim programlarının ve öğretim yöntemlerinin bireyselleştirilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

## Anahtar Kelimeler

Enstrüman Öğrenme, Öğrenme Yaklaşımları, Müzik Eğitimi, Psikolojik Ölçüm, Ölçek Geliştirme, Derin Öğrenme, Yüzeysel Öğrenme, Psikometri.

## Yazarlar

Mehtap Aydın Uygun

## Amaç

Enstrüman Öğrenmedeki Yaklaşımlar Ölçeği'nin temel amacı, müzik öğrencileri veya enstrüman öğrenen bireylerin öğrenme faaliyetlerine yönelik eğilimlerini ve stratejilerini belirlemektir. Bu eğilimler genellikle üç ana kategori altında incelenir: **Derin Yaklaşım** (materyali anlamaya ve bütünleştirmeye odaklanma), **Yüzeysel Yaklaşım** (sadece ezberlemeye ve sınavı geçmeye odaklanma) ve potansiyel olarak **Stratejik Yaklaşım** (yüksek not almak için zaman yönetimi ve organize çalışma stratejilerini kullanma).

Ölçek, bireylerin enstrüman pratiği sırasında hangi motivasyonel faktörlerin (içsel veya dışsal) daha baskın olduğunu ve hangi bilişsel stratejileri (parçaları analiz etme, bütünsel kavrama) kullandığını saptayarak, enstrüman pedagojisine yönelik önemli geri bildirimler sağlaymayı amaçlamaktadır.

## Yapı

Ölçeğin ölçtüğü psikolojik yapı, bireylerin öğrenme ortamlarına karşı geliştirdikleri algı ve bu

algıya karışık gelen davranışsal stratejiler bütünü olan Öğrenme Yaklaşımları (Approaches to Learning) teorisi. Bu teori, öğrenmenin süreçleri kadar süreçlerinin de önemli olduğunu vurgular. EÖYÖ, bu genel yapıyı özellikle müzik enstrümanı öğrenimi bağlamında ele alarak, öğrencilerin pratik yapma, teknik geliştirme ve repertuar öğrenme süreçlerindeki özgün yaklaşımlarını yapılandırmaktadır.

Ölçek, tipik olarak öğrenme yaklaşımlarını temsil eden alt boyutlardan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, öğrencilerin enstrüman çalışırken sergiledikleri **motivasyonel bileşenleri** (neden öğrendikleri) ve **stratejik bileşenleri** (nasıl öğrendikleri) kapsamaktadır. Bu yapının sağlamlığı, ölçek geliştirme sürecinde kullanılan istatistiksel yöntemlerle desteklenmiştir.

## Geçerlik

Enstrüman Öğrenmedeki Yaklaşımlar Ölçeği bir geliştirme çalışması olduğu için, geçerlik (validity) çalışmaları ölçeğin oluşturulmasının kritik bir aşamasını teşkil etmektedir. Geçerlik çalışmaları tam detayları, sunum bildirisinin tam metninde yer almakla birlikte, genellikle **yapı geçerliliği** (Construct Validity) ve **içerik geçerliliği** (Content Validity) yöntemleri kullanılmıştır.

İçerik geçerliliği, uzman görüşlerine başvurularak sağlanmıştır; ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen Öğrenme Yaklaşımları yapısını yeterince temsil edip edmediği değerlendirilmiştir. Yapı geçerliliği ise, genellikle açılmayacağı ve doğrulayacağı Faktör Analizi teknikleri kullanılarak ölçeğin teorik yapıyla uyumunun test edilmesiyle sağlanmıştır.

## Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (reliability) analizleri, ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı koşullara karşı tutarlılığını göstermeyi amaçlanmıştır. Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla yaygın olarak **Cronbach Alfa katsayısı** kullanılmıştır.

Her ne kadar özet kaynakta spesifik bir güvenilirlik katsayısı belirtilmemiş olsa da, geliştirme sürecinde elde edilen yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçeğin enstrüman öğrenimindeki yaklaşımları tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermelidir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği gibi ek yöntemler de, sonuçların zaman içindeki istikrarını değerlendirmek için kullanılabilir.

## Faktör Analizi

Enstrüman Öğrenmedeki Yaklaşımlar Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak için Faktör Analizi uygulanmıştır. Ölçek geliştirme çalışmaları, ilk olarak Açılmayacağı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak maddelerin hangi faktörler altında toplandığı belirlenmiştir. Bu analiz, ölçeğin teorik olarak beklenen Derin, Yüzeysel veya Stratejik Yaklaşım boyutlarını destekleyip

desteklemediğini kontrol etmeye yarar.

AFA sonucunda elde edilen faktör yapısının doğruluğu ve uyumu, daha sonra Doğruluk Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA, ölçeğin verilerle ne kadar iyi uyum sağladığını gösteren uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ile raporlanmıştır. Bu analizler, ölçeğin müzik öğrenme bağlamında geçerli ve aydartıcı alt yapılara sahip olduğunu kanıtlamıştır.

## Enstrüman

**Test Türü:** Geliştirme (Developmental Scale)

**Format:** Bildirilmemiştir, ancak tipik olarak Likert tipi derecelendirme formatında olduğu varsayılmaktadır.

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Müzik öğrencileri ve enstrüman öğrenen bireyler.

**Yaş Grubu:** Bildirilmemiştir, ancak genellikle üniversite düzeyindeki Müzik Eğitimi öğrencileri üzerinde uygulanmıştır.

**Popülasyon Detayları:** Çalışma genellikle konservatuvar veya Müzik Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören öğrencileri kapsamaktadır.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirimli (Self-Report) ölçek. Katılımcılar, enstrüman öğrenme süreçlerine dair ifadelerle yanıt verirler.

## Anahtar Kelimeler

Öğrenme Stratejileri, Müzik Pedagojisi, Enstrüman Performansı, Geçerlik, Güvenirlilik, Bildiri Sunumu.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcıları:** Bildirilmemiştir.

**Bağılı E-posta Adresleri:** [maydiner@ohu.edu.tr](mailto:maydiner@ohu.edu.tr) (Mehtap Aydın Uygun)

**Yazma Adresi:** Bildirilmemiştir (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ile ilişkili olabilir).

## Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, ilk olarak 2018 yılında bir kongre bildirisi olarak sunulmuştur. Ölçeğin ticari kullanımı ve

izin gereklilikleri hakkında spesifik bir bilgi bulunmamaktadır; ancak akademik araştırmalarda kullanılmak için genellikle yazardan izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin tam metnine ve detaylı istatistiksel sonuçlarına kongre kitabından erişim sağlanabilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [enstruman-ogrenmedeki-yaklasimlar-olcegi-toad.pdf](http://enstruman-ogrenmedeki-yaklasimlar-olcegi-toad.pdf)

## Kaynaklar

Aydın-Uygun M. (2018, 4-7 Ekim). *Enstrüman Öğrenmedeki Yaklaşımlar Ölçeğinin geliştirilmesi*. 4. Uluslararası Çağdaş Eğitim Araştırmalar Kongresi, Muğla, Türkiye.

Kongreye ait tam metin bildirisine şu adresten ulaşılabilir: [cead2018.mu.edu.tr](http://cead2018.mu.edu.tr)

## Enstrüman Öğrenmedeki Yaklaşımlar Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmadığından, bu bölüm bilgilendirme amaçlı olarak bırakılmıştır. Maddeler, bireyin enstrüman öğrenme sürecine yönelik Derin, Yüzeysel veya Stratejik yaklaşımların yansıtıcı ifadelerden oluşmaktadır.